



MUZEUM NARADA
WSPÓLNE OBYWATELSKA
ARTYSTEK I ARTYSTÓW

„Punkt usługowy” czy spółdzielnia? Jaki model Muzeum Wspólnego?

...Rekomendacje dla modeli, których jeszcze nie było

Mikołaj Lewicki, socjolog
Uniwersytet Warszawski

Główne wyzwania – na co ma odpowiedzieć „Wspólne muzeum” wobec artystów?

1. Prekarne dochody
2. Brak zabezpieczenia
3. Warunki pracy – wielość zajęć, brak stabilności i jasnej ścieżki
4. Ograniczony dostęp do wiedzy i kompetencji
5. Status na rynku i pozycja wśród artystów i artystek
6. Ograniczona swoboda twórcza
7. Ograniczona mobilność (różnorodność doświadczeń i środowisk twórczych)



[Na podstawie: Creative Pulse: A survey on the status and working conditions of artists and CCS professionals in Europe](#)

Na co może wpłynąć WM?

1. Prekarne dochody
2. Brak zabezpieczenia
3. Warunki pracy – wielość zajęć, brak stabilności i jasnej ścieżki
4. Ograniczony dostęp do wiedzy i kompetencji
5. Status na rynku i pozycja wśród artystów i artystek
6. Ograniczona swoboda twórcza
7. Ograniczona mobilność (różnorodność doświadczeń i środowisk twórczych)

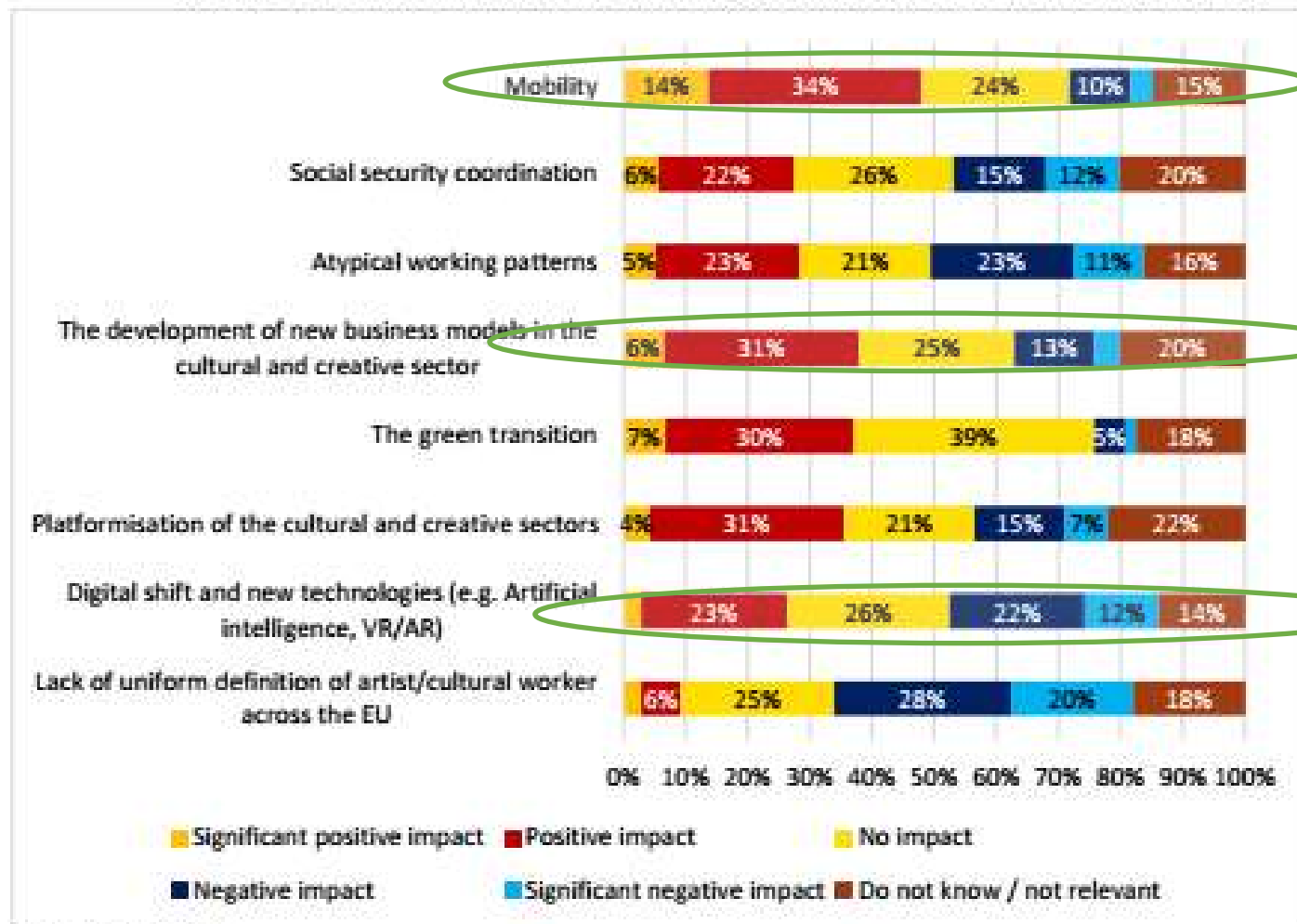
Creative Pulse: A survey on the status and working conditions of artists and CCS professionals in Europe

Survey report



Jakie trendy uznane za ważne?

Figure 20 Responses of respondents to the survey of artists and CCS professionals regarding the impact of a selection of key trends impacting working conditions in the CCS, 2024 (%)



Mobilność

Nowe modele działania

Nowe technologie (jako zagrożenie)

Identyfikacja MSN – jakie zasoby?



Źródło:
<https://muzeumwspolne.artmuseum.pl/#spotkania-narady>

Zasoby materialne

- Przestrzeń
- Sprzęt
- Produkcja

Trendsetter

- Standardy
- Dobre praktyki
- Widoczność/publiczności

Konsekracja (uznanie)

- Ekspozycja
- Wydarzenia
- Widoczność wśród elit/liderów opinii

Platforma/"skrzyżowanie"

- Relacje/więzi („silne” i „słabe”)
- Interdyscyplinarność środowisk
- Współpraca środowiskowa

Instytucja miejska

- Dostęp do wiedzy/obiegów miejskich instytucji
- Wsparcie proceduralne (nowe projekty)
- Polityka kulturalna (wskazywanie na priorytety Urzędu)

Co mają „warszawscy” artyści i artystki, a nie ma MSN?



Lokalne identyfikacje (niekoniecznie warszawskie)

Różnorodność doświadczeń i wrażliwości

Wolność ekspresji



Możliwe kierunki działania MW dla artystów i artystek

Dostarczenie **zasobów** (przestrzeń, narzędzia, obsługa produkcji)

Wsparcie **profesjonalizacji** (praca nad indywidualną karierą) + training and expertise; rozwój portfolio, nauka narracji (mówienia o sztuce), poznanie perspektywy interesariuszy
Ilustracja: <https://miskartinstitute.org/TrainingAndDevelopment>; Fundacja Sztuki Polskiej ING

Zwiększenie **widoczności** (targi, wystawy, inicjatywy na styku artworldu i rynku)
(<https://artistrunalliance.org/loc/berlin/>)

Zwiększenie **widoczności** tego, co niewidoczne: „nowi” artyści
Ilustracja: programy kuratorskie i wystawiennicze („Projekt...” „Project room...”)

Przestrzeń współdziałania (sieciowe powiązania, oparte o zaangażowanie uczestników/użytkowników)
Ilustracja: <https://www.contemporaryartscenter.org/discover/creativity-center>

Stworzenie **nowego typu instytucji**: regeneracja, powiązanie z otoczeniem/środowiskiem, inkluzja (a nie dostępność)
Ilustracja: TBA by CoopTech Hub (SMART)

Modele „Wspólnego Muzeum”



Punkt usługowy

Miejsce wystaw

Platforma do wspólnych projektów

Kolektyw

Hub informacyjny (stypendia, programy, info o dostępnych zasobach)

Centrum interdyscyplinarne (dostęp do ekspertów, wiedzy)

Dlaczego nie „punkt usługowy”?



Wyczerpywalne zasoby MW:

- Potrzeba kryteriów selekcji
- Brak regeneracji (względnie - cyrkularności)

Brak wspólnej identyfikacji (małe zaangażowanie):

- Słaba (współ-)odpowiedzialność

Konieczność standaryzacji vs. personalizacja
(...problem kryteriów selekcji; ekskluzywność)

Dlaczego nie „miejsce wystaw” dla takich jak ja?



Czy możliwe uznanie poza cyrkulacją rynkową?

Status miejsca \neq status artysty

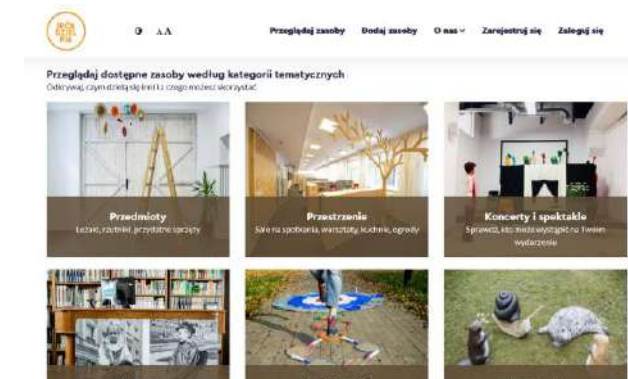
Klasyfikacje i logika wartościowania na rynku sztuki
(przypadek aukcji charytatywnych)

Powiązanie statusu miejsca ze statusem artysty
(ścieżka dzieł i artystów)

Muzeum to nie galeria (logika zbiorów, kolekcji,
stylów i trendów)

R1: Platforma do wspólnych projektów

1. MSN zapewni infrastrukturę techniczną, organizację obsługi oraz zasoby do **sieciowania** wokół wspólnych projektów artystycznych (t.j. działań artystycznych, wystaw, działań w przestrzeni miasta), których celem byłoby **połączenie profesjonalnych artystów oraz mieszkańców i mieszanek Warszawy wokół wspólnych pasji** oraz wspólnej ekspresji artystycznej.
2. Jej celem będzie nie tylko integracja wokół wspólnych działań, ale także – **kreacja bądź regeneracja lokalnych zasobów**.
3. Cele te będą osiągnęte przez „open calls”, udostępnianie zasobów i narzędzi „technicznych” Muzeum oraz integrację środowisk twórczych w sieciach cyfrowych (np. media społecznościowe, aplikacje, blockchain)



“Jak MSN może wspierać warszawskich twórców i twórczynie sztuki współczesnej w 2025 roku (i kolejnych latach), uwzględniając potrzeby i interesy możliwie największej liczby stron?”

R2: Hub informacyjny

1. WM stworzy ośrodek informacji, sieciowania oraz łączenia artystów i artystek. Celem ośrodka będzie **dostarczenie wiedzy** dla profesjonalistów i profesjonalistek na temat dostępnych zasobów (finansowych, relacyjnych, materialnych, know-how)
2. Gromadzona wiedza będzie alternatywą dla rynku oraz **zabezpieczeniem** przed nadużyciami
3. MSN będzie dbało o różnorodność informacji oraz ich inkluzywność (np. językową), a także premiowało te środowiska/osoby, które dostarczać będą informacji, umiejętności (poprzez wykłady, szkolenia, podcasty).
4. Jej celem będzie nie tylko integracja wokół wspólnych działań, ale także – kreacja bądź regeneracja lokalnych zasobów oraz połączenie wokół obrony praw artystów i artystek

“Jak MSN może wspierać warszawskich twórców i twórczynie sztuki współczesnej w 2025 roku (i kolejnych latach), uwzględniając potrzeby i interesy możliwie największej liczby stron?”

R3: Centrum interdyscyplinarne sztuk wizualnych

WM stworzy dostęp dla artystów i artystek do wiedzy (know-how) z ich dziedziny/dyscypliny, poprzez budowę „gniazd” (środowisk)

- Zbuduje grupę ekspertów w dziedzinach
- Dostarczy informacji o regulacjach oraz instytucjonalnym wsparciu profesjonalistów,
- Wesprze działania osób artystycznych, zmierzających do pozyskania środków publicznych (gminnych, regionalnych);
- Umożliwi dostęp do ekspertyzy prawnej (konsultacje)

Wymiary do modelowania

Wymiar organizacji	MIX	Skala	MIX
Więzi	słabe		silne
Funkcjonalność	Modułowa/indywidualna		Oddolna/wspólnotowa
Medium wymiany	Pieniądz/token/barter		Dar
Forma wymiany	Usługi dla jednostek		Praca kolektywu
Identyfikacja	Przestrzeń/miejsce		Pasja/afiliacja

Warszawa: Co należy wziąć pod uwagę?



Metropolizacja

Centrum vs. peryferie

Gentryfikacja i gettoizacja

Zmiana stylów życia i najbardziej aktywna społeczność w Polsce

Wzrost selekcji na rynku sztuki (efekt profesjonalizacji galerii, większych pieniędzy, umiędzynarodowienia)

Kariera „cyrkularności” i przednówek dla regeneracji

**MUZEUM NARADA
WSPOLNE OBYWATELSKA
ARTYSTEK
I ARTYSTÓW**

Mikołaj Lewicki, Wydział Socjologii, Uniwersytet Warszawski,
m.lewicki@uw.edu.pl